

STRATEŠKI NAČRT 2009-2014

1. SPLOŠNI UVOD

Vodenje javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (v nadaljevanju LGM) pravzaprav ne bi moglo biti bolj nenavadno in zahtevno, kot se obeta prav v tem mandatnem obdobju.

Obdobje prihodnjih petih let je po ustanovitvi gledališča leta 1974 zagotovo najbolj naporen in temeljni trenutek za zavod. Zaznamuje ga selitev v nove prostore, ki ne pomeni le prostorske spremembe, temveč ta narekuje tudi vzpostavitev nove (razširjene) programske vsebine in zaposlitev večjega števila novih delavcev, oboje pa je povezano tudi z novim načinom financiranja, ki bo omogočilo nemoten razvoj novega-starega lutkovnega gledališča v mestu. Na poti proti uravnoteženi podobi in vsebini novega gledališča pa tega čaka tudi preizkušnja, ko bo Maribor prevzel nosilno vlogo v projektu evropske prestolnice kulture. To pa je najbrž kar precej pretresov za en občutljiv kulturni zavod.

Po drugi strani pa je LGM zelo stabilen zavod z jasno programsko shemo, kar vzpostavlja hvaležno osnovo za prihodnje spremembe. Več kot očitno je, kaj je uspešno (in preverjeno), v bistvu ni treba ničesar opuščati, vsebina lahko samo še raste in se širi. (LGM je do sedaj imelo pametno in preudarno vodstvo, nič odtujeno od vsebine in namena zavoda, in to se pozna.) S tega stališča pa je prav prehodni čas v razvoju LGM najhvaležnejši in najbolj dobrodošel za vzpostavljanje rasti v kakovostnem smislu in opazovanje neposrednih učinkov kakih 25 let stare zgodbe prenove.

Zagotovljena evropska sredstva v bistveni meri že narekujejo prihodnji razvoj LGM do leta 2020, zato naj bo ta investicijski načrt tudi osrednji dokument, vodilo pri uresničevanju prostorskih, tehničnih, vsebinskih, kadrovskih in drugih nalog v predvideni časovni shemi. Naloga direktorja v prihodnjem mandatnem obdobju bo predvsem zagotoviti dosledno izvajanje tega in poskrbeti, da se bo ob natančnih odgovornostih, ki se od LGM pričakujejo, to do leta 2015 hkrati razvijalo v živo, prijazno in sodobno gledališče.

Na nekaj ves čas mislim, ko skušam ujeti najbolj problematične možne ovire na poti bližnjega razvoja zavoda, na to namreč, kako smo vsi Mariborčani (in večina prebivalcev SV Slovenije) z njim globoko povezani. Tak nostalgичen pogled je sicer lahko zavajajoč, vendar hkrati narekuje večjo stopnjo odgovornosti in razumevanja, hkrati pa dokazuje, kako pomembna institucija v mestu je LGM – zelo pogosto je prvi stik najmlajših Mariborčanov (pa tudi mnogih okoliških otrok) s kulturo prav čarobno srečanje z lutkami, ki se pogosto globoko zapiše in narekuje prihodnje kulturne navade odraslih ljudi. (Moj domišljjski svet je še pred Žogico Marogico zaznamoval otožni Modri pes z izjavo »Fonfek fije«.)

In glavni motiv dela naj bo zelo preprost – po preselitvi in vzpostavitvi novih delovnih pogojev se bo število mladih gledalcev lahko podvojilo. Mislim, da to narekuje dovolj resnosti in odgovornosti za pametno in uspešno vodenje zavoda po razburkani poti prihodnjih petih let.

2. SEDANJE STANJE

LGM se trenutno še vedno nahaja na Rotovškem trgu 1 in 2 – uprava v prostorih Rotovža, dvorana na podstrešju Mariborske knjižnice, tehnični prostori (delavnice) pa v starem hrbtnem delu stavbe in v kleti. Prehod med obema deloma je možen le po ulici. Dvorana premore samo eno garderobo za igralce, vhod je težaven za vse, ki imajo kakršnekoli gibalne ovire, zračenje pa omogoča samo odprto okno. In še je tega.

Trenutno LGM redno zaposluje 14 delavcev, ki s pomočjo pogodbenih sodelavcev izvajajo 28 predstav. Programska usmeritev LGM je jasna: vsako sezono se uprizori po ena slovenska noviteta, eno klasično besedilo iz otroškega izročila in eno tuje mladinsko besedilo. To je osnovni program, ki se priložnostno razširi. V sezoni 2008/2009 se je za 100 %. Ob slovenski noviteti, risani klasiki in tuji mladinski zgodbi, ki se sicer še pripravlja, je LGM uresničilo še koprodukcijski projekt z SNG Maribor, spet povabilo enega najbolj priljubljenih režiserjev med mariborskimi otroki in izvedlo praznično produkcijo lutkovnega studia. Ob novostih iz sezone pa še vedno igrajo 22 predstav iz prejšnjih sezon.

V avli pred dvorano je zmeraj postavljena razstava fotografij lutk iz trenutnega projekta, stvaritev oblikovalcev lutkovnih predstav, včasih tudi otroških risb, refleksij na videne predstave.

LGM se trudi izvajati delavnice za otroke in učitelje, mentorje šolskih krožkov.

LGM ohranja lasten lutkovni studio, ki naj bi izobraževal in vzpostavljal tudi morebitni lastni kader – zunanje sodelavce predstav.

LGM gostuje po vsej Sloveniji, posebno pomembna so gostovanja po okoliških krajih, kjer imajo lahko otroci stik z lutkami samo s pomočjo LGM.

Nenadomestljiva so tudi gostovanja na festivalih doma in v tujini.

Pomemben projekt LGM pa je Poletni lutkovni pristan – mednarodni lutkovni festival, ki mariborski publiko v času kulturnega odmora predstavlja najboljše lutkovne izvajalce iz Slovenije in tujine. PLP j tudi priložnost ogleda odraslih lutkovnih predstav, ne samo tistih, namenjenih otrokom.

LGM se vključuje v abonmajske programe drugod in izvaja lasten abonmajski program ter si s tem zagotavlja stalno publiko, vzporedno z izvajanjem predstav za šole, kar je sedaj sicer oteženo zaradi omejenega števila sedežev v dvorani.

Selitev v nove prostore prinaša vsaj štiri pomembna osnovna delovna področja:

- Vzpostavitev prostorskih in tehničnih pogojev
- Kadrovanje
- Razširitev in prenova programske sheme
- Uravnoveženje finančne sheme

3. VZPOSTAVITEV PROSTORSKIH IN TEHNIČNIH POGOJEV

Po številnih poskusih in dolgoletnem utrujajočem iskanju možnih lokacijskih, arhitekturnih in tehničnih rešitev je Mestni svet investitorja MOM leta 2003 končno potrdil lokacijo LGM v minoritskem kompleksu. Delovna skupina je predlagala izvedbo na tak način, da se dvorana in oder LGM umestita v zunanji atrij samostanske zgradbe z dograditvijo odra in prekritjem atrija. To omogoča večjo funkcionalnost odra, hkrati pa ohranja cerkev v njeni spomeniški funkciji in pušča cerkveno ladjo kot celovit prostor za druge javne kulturne namene. Tako naj bi bilo LGM kot uporabnik in upravljavec objekta ena od vsebin kompleksa, katerega sanacija bo potekala v treh fazah – prva bo omogočila preselitev in začetek delovanja LGM, ostalo bo sledilo kasneje.

V ta namen je bil leta 2004 izveden javni državni projektni natečaj za idejno rešitev lutkovnega gledališča in letnega avditorija v minoritskem kompleksu (vključno z natečajem za odprti prostor med Vojašniškim trgom in Ulico ob bregu). Izbrana idejna rešitev obljublja ohranitev objekta pred nadaljnjim propadanjem, vzpostavitev potrebnih prostorov za delovanje LGM, komunikacije, souporabo tehničnih prostorov, depoje za letni oder in gostinsko ponudbo za obiskovalce. To naj bi se zgodilo do septembra 2010.

Novi prostori LGM bodo vključevali tudi dve dvorani (veliko z 240 in malo z 80 sedeži), kar bo, upoštevajoč volumen odrskega prostora, omogočilo uporabo različne sodobne lutkovne in gledališke tehnologije in končno omogočilo lastno produkcijo in izvedbo morebitnih gostujočih t. i. velikih predstav (mnogo gostovanj drugih gledališč v prostorih LGM do sedaj ni bilo mogoče zaradi majhnosti odra). Poleg tega pa se bo pridobil še dragocen (in še kako nujen) prostor za shranjevanje lutk, rekvizitov, scenskih elementov ipd.

LGM naj bi v novih zaposlenim prijaznih prostorih izvajal svoje dejavnosti v obsegu, primernem potrebam mesta in regije, pri čemer naj bi bili končno zagotovljeni sanitarni, tehnični in požarnovarnostni standardi. Samo tako se bo LGM razvijal v smislu sodobnega evropskega in svetovnega lutkarstva ter dosegal primerljivo umetniško raven.

Z novo celostno podobo v novih prostorih na privlačni lokaciji v starem predelu mesta ob Dravi se bo LGM lepo vključil v celostno kulturno-zgodovinsko podobo mesta. Vidik prostorske identitete tako ne sme biti zanemarljiv - veliko pomembnejše kot do sedaj bodo dodatne programske vsebine (razstave, priložnostne delavnice, vodeni ogledi gledališča, nenazadnje spremljevalna gostinska ponudba), saj se bo tako mikaven prostor moral odpreti tudi zunaj osnovnih uprizoritev in postati točka, ki jo bodo siceršnji obiskovalci LGM (pa tudi drugi) obiskovali podobno kot ostale znamenitosti starega mestnega jedra.

Pomembno pa je v perspektivi tudi to, da se ostali objekti v sklopu Minoritov čim hitreje uredijo in tako celostno zaokrožijo prenovo kompleksa, ki bo s cerkveno ladjo in odprtim odrom ponujal dve dodatni mikavni prizorišči, morda logično vključeni v kulturno ponudbo mesta (npr. Festival Lent).

4. KADROVANJE

Investicijski projekt predvideva tudi nujne nove zaposlitve.

V LGM je trenutno zaposlenih 15 delavcev. Do konca izvedbe projekta preoblikovanja LGM skladno s selitvijo v nove prostore naj bi to število naraslo na 22 (letos dva, potem pa postopoma do končnega števila). To je še vedno manj kot v primerljivih gledališčih (npr. LG Ljubljana), a bi s pomočjo občasnih zunanjih sodelavcev morale zadoščati za izvajanje razširjenega programa. Hkrati bo manjše število redno zaposlenih (kot v drugih primerljivih zavodih) bistveno povečevalo programske stroške dela pri pripravi novih predstav.

Zaradi spremembe tehničnih pogojev dela po preselitvi bo potrebno predvsem zaposliti dodaten tehnični kader (do dva delavca), da bo kos novima dvema dvoranama z novo tehnologijo, obstoječi kader pa seveda primerno usposabljati. S tem mislim predvsem na odgovorno in spretno upravljanje nove scenske in odrske tehnologije ter nadziranje in upravljanje elektronsko krmiljenih sistemov. Treba bo izdelati natančen načrt usposobitve kadrov na podlagi ustrezne tehnične dokumentacije.

Dodatni kader bo potreben tudi v delavnicah za izdelavo lutk in scene. Večinoma bo LGM reševal trenutne naloge s pomočjo zunanjih sodelavcev (kot do sedaj), vendar bo nujno zaposliti vsaj enega človeka, ki bo kos večjim in zahtevnejšim scenskim tehnologijam (zaradi nujnega izkoriščenja možnosti velike dvorane).

Prav tako bo sčasoma treba razmišljati o širitvi zaposlenih v upravi, saj bo načrtovanje dela v večjih prostorih z razširjeno programsko shemo postajalo vedno bolj kompleksno, saj bo poleg povečanega (podvojenega?) osnovnega poslovnega dela, računovodstva, organizacije predstav ipd. potrebno razmišljati tudi o organizaciji dodatnih vsebin in jih izvajati (npr. izdajanje publikacij, organizacija rednih delavnic in tematskih razstav), predvsem pa močno okrepiti promocijo programskih vsebin.

Najnujnejše pa je seveda zaposlovanje v umetniškem sektorju.

Za umetniška dela pri postavitvah predstav bo LGM tako kot do sedaj tudi dalje zaposloval ustrezne zunanje sodelavce na osnovi pogodb, odvisno od potreb posamezne uprizoritve (to so režiserji, dramaturgi, scenografi, lektorji, glasbeniki, koreografi in drugi ustvarjalci).

Enako zaposlitveno politiko bo izvajal z zunanjimi sodelavci s specifičnih področij (kot npr. lasuljar, masker, pirotehnik, manipulant posebnih učinkov idr.).

Specializirane igralce bo LGM pridobival postopoma, saj bo zaposlovanje dodatnih nujno predvsem zaradi razširitve dosedanjega repertoarja po preselitvi v nove prostore.

Upoštevajoč zgoraj navedene potrebe bi do leta 2013 lahko redno zaposlili vsaj 4 nove igralce. Dodatno bo še zmeraj treba iskati zunanje sodelavce za posamezne uprizoritve.

5. RAZŠIRITEV PROGRAMSKE SCHEME

Trenutna programska shema je odvisna o trenutnih delovnih pogojev. Zajema že omenjene 3–4 predstave v sezoni, tehnološko prilagojene skromnim dimenzijam dvorane. Razstava v avli na skromnem prostoru predstavlja nekaj lutkovnega ozadja. Število izvedenih delavnic za otroke in mentorje je majhno, lutkovni studio pa deluje priložnostno. S preselitvijo, dodatnim zaposlovanjem in tehnološko ureditvijo novih prostor pa bodo vzpostavljeni pogoji za razširitev trenutne programske sheme.

5.1. POVEČANO ŠTEVILO PREMIER

Število premier bo s sedanjih 3–4 zraslo na 6–7 v dokončni različici. Vse dosedanje bi lahko tretirali kot t. i. male predstave, njihovo število bi v začetku zmanjšali in takoj v izhodišču dodali 2 veliki. Število malih predstav bi postopno dvignili na sedanje število, število velikih pa morda na 3, kar bi skupno prineslo 6–7 sezonski premier.

Predlagam ohranitev dosedanjega programskega koncepta (ena slovenska noviteta, ena otroška klasika, eno tuje besedilo) z utemeljeno razširitvijo, ki jo bodo omogočali prostorski in tehnični pogoji v Minoritih:

1. koprodukcije s katerim od primerljivih zavodov v Sloveniji in/ali tujini, ki naj bodo vedno tematske in namenjene razširjeni publiki – ne samo otrokom, temveč tudi mladini in odraslim;
2. projekti »mladega« lutkovnega ustvarjalca (v obliki male predstave ali studijske produkcije), s čimer bi prostor LGM postal odprt in zanimiv za mlade in neveljavljene avtorje ali za kakovostne ustvarjalce v ljubiteljskih skupinah;
3. predstave tujih lutkovnih ustvarjalcev, režiserjev (ali tudi razširjene ekipe), ki bi v domači prostor vnesla novosti, svežino, drugačnost in tako vzgajala domače občinstvo;
4. mladinske predstave, ki bi zapolnile prazen prostor profesionalne gledališke ponudbe v mestu, ki skozi SNG Maribor le priložnostno ponudi mladinsko (ali otroško) predstavo, sicer pa oblikuje program za odraslo publiko; razen baleta (ki je tudi precej specifičen nagovor bolj discipliniranih gledalcev) v Mariboru ni redne mladinske gledališke ponudbe profesionalnih hiš;
5. studijske produkcije.

Predstave naj bi se delile na tehnološko zahtevne (predvsem velike) in »mobilne« (najbrž pretežno male), ki bi bile bolj okretne in prenosljive za namene gostovanj. Vsekakor pa upamo v Mariboru ponovno gledati klasične marionete, ki so sedaj bolj izjema kot redna možnost.

Vsebinsko naj bodo predstave uravnoteženo namenjene različni starostni stopnji gledalcev – od najmanjših (od treh let dalje, tudi predstave za malčke), do starejših osnovnošolcev in srednješolcev. Ena od predstav v sezoni naj bo namenjena odraslim, kar bi s svojo specifično

estetiko lahko rušilo predsodke in bistveno pripomoglo k popularizaciji lutk ter uveljavitvi lutkovnega gledališča kot enakovrednega vsem ostalim javnim zavodom z gledališko produkcijo.

Novi prostori bodo omogočili izvedbo večjega števila ponovitev doma, saj bosta (ob smotrni kadrovski politiki) hkrati možni tudi dve izvedbi (v obeh dvoranah). Vključno z gostujočimi predstavami v LGM bi to postopno lahko pomenilo podvojitve obiska zaradi veje kapacitete Velike dvorane.

Ob domači produkciji bo nova prostorska ureditev omogočila tudi večje število gostujočih predstav v LGM. Če dobro premislimo, ugotavljamo, da bodo Minoriti prinesli bogatejšo lastno produkcijo, ki pa jo bo potrebno v dogovoru s programskim svetom zavoda natančno definirati in dosledno izvajati s težnjo k rasti kakovosti, obenem pa še možnost dodatne ponudbe od drugod. To ne bo samo podvojena pestrost, temveč bo ponudba lahko še širša in s tem bolj kakovostna.

Predlagam pa, da izboljšane uprizoritvene možnosti ne zavajajo v količino, ki bi utegnila ogroziti primarno zastavljeno rast kakovosti produkcije LGM!

Repertoar LGM naj tudi v prihodnje ohranja prepoznavnost institucije, predstavlja zaokroženo celoto in sledi smernicam v razvoju sodobnega lutkarstva in gledališča. To zagotavljajo dobro in skrbno izbrana besedila ter kakovostni zunanji sodelavci. Hkrati pa predvsem igralcev ne kaže obremenjevati z nepregledno ponudbo preteklih predstav, če želimo njihovo zbrano in ustvarjalno snovanje novih v večjem številu.

5.2. PEDAGOŠKI PROGRAM

LGM bo v novih prostorih lahko ponudil strokovno pripravljene izobraževalne programe s področja lutkarstva in lutkovne umetnosti. Ti bodo namenjeni učencem (ob kulturnih dnevih na šolah in v vrtcih ter ob drugih priložnostih) in učiteljem, predvsem mentorjem gledaliških, dramskih in lutkovnih krožkov ter gledaliških klubov. Prav je, da se programi oblikujejo v dogovoru z Zavodom RS za šolstvo in šport ter drugimi strokovnimi službami in se sistematično ponudijo šolam, vrtcem in drugim VIZ zavodom (v ustreznih katalogih stalnega spopolnjevanja učiteljev in vzgojiteljev).

Predlagam tudi različne oblike lutkovnih delavnic za otroke:

1. Ustvarjanje lutk, ki posega z gledališkega na likovno področje ter vzpodbuja otrokov občutek za estetiko, njegovo sposobnost likovnega izražanja in spretnost ustvarjanja z različnimi materiali. Hkrati je to tudi možnost za seznanjanje z različnimi tipi lutk in zgodovino lutkarstva.

2. Tematske delavnice, ki vzpodbujajo otrokovo odzivanje na videno predstavo, skozi razgovor o procesu nastajanja le-te pa vodijo v lastno ustvarjalno refleksijo – pisanje ali likovno snovanje na obravnavano temo.
3. Razgovori s snovalci predstav, ki otrokom razkrivajo skrivnostni svet nastajanja uprizoritve ter jih seznanjajo z gledališko in lutkovno tehniko, scenskimi elementi, vodenjem lutk ipd.

Ne sme se pozabiti na predšolske otroke, ki ne obiskujejo vrtcev, in jih skušati vključiti v različne lutkovne delavnice, ki jim bodo ob ustvarjalnem delu omogočile tudi stik z vrstniki.

LGM že sedaj sodeluje s Pedagoško fakulteto in študente nekaterih smeri seznanja z osnovnimi elementi lutkarstva. Tako sodelovanje naj se nadaljuje, verjetno pa bo dobilo mnogo globlje dimenzije v primeru morebitne ustanovitve Akademije za umetnosti. V tem primeru bo LGM najbrž prevzel tudi funkcijo nekakšnega učnega centra za bodoče specializirane igralce in med njimi izbiral morebitni bodoči umetniški kader.

Ustrezni pogoji bi omogočili tudi snemanje vseh repertoarnih predstav in tako živo umetnost povezali še z otroškim in mladinskim programom TV-produkcije.

5.3. SODELOVANJE

Sodelovanje naj vključuje več elementov:

- gostovanja
- izmenjave
- koprodukcije

LGM bo tudi v bodoče gostoval. Na ta način bo predstavljal svojo razširjeno vsebino ter pridobival novo domačo publiko in možne sprejemnike drugih vsebin.

Posebno mesto naj ohranjajo gostovanja na festivalih v Sloveniji in tujini, saj je to pomembno za vzpostavljanje položaja LGM v strokovnem »lutkovnem« okviru, kar je nujno za prepoznavnost s strani strokovne javnosti.

V novih prostorih bo tudi manj tehničnih ovir za organizacijo gostovanj drugih gledališč, skupin in posameznikov, prav pa bi bilo vzpostaviti stalno izmenjavo predstav z LG Ljubljana. Tako bo LGM postal tehten lutkovni center za velik del slovenskega prostora. Od tega položaja pa je seveda samo še en logičen korak do stalne koprodukcijske politike.

5.4. POLETNI LUTKOVNI PRISTAN

Poletni lutkovni pristan (= PLP) je uveljavljen mednarodni lutkovni festival, največji in najpomembnejši v Sloveniji, ki poteka od junija do septembra, s premorom od sredine julija do druge polovice avgusta. Takšen naj tudi ostane.

Na njem se predstavljajo slovenski in tuji lutkovni ustvarjalci, predstave pa ocenjuje otroška žirija, ki boljšim dodeli zvezdice, najboljši pa mačka iz žaklja. Slovenske predstave v drugem strnjnem delu ocenjuje tudi strokovna komisija, kar festivalu dodaja element tehtnosti in primerljivosti slovenskega lutkovnega prostora (s širšim lutkovnim ustvarjanjem v svetu). PLP pomeni pomemben del poletne kulturne ponudbe v mestu. Prvi del sovpade s Festivalom Lent, zaključni pa s Festivalom Maribor, s tem pa prav lutkovni festival zaokroži poletno dogajanje v mestu.

Njegova prednost je tudi umeščenost v mestno jedro, v ambiet ulic in trgov (grajsko dvorišče, Grajski trg, Rotovski trg), le redko v zaprte prostore (zaradi zahtevnejše tehnologije oz. atmosfere predstav). Tudi to bi kazalo ohraniti. Morda bo več možnosti prinesla kakšna dodatna lokacija v bližini novega LGM, del programa pa lahko teče tudi v dvoranah.

Vsekakor pa naj PLP ostane festival mesta v mestu in njegovem ambientu.

Najbrž pa bodo novi tehnični pogoji omogočili tudi izbor nekaterih zahtevnejših predstav ter tako povečali pestrost festivalske ponudbe.

Novi prostori LGM pa bodo zagotovo omogočili širšo spremljevalno ponudbo festivala – več otroških ustvarjalnih delavnic, kak »resen« lutkovni seminar za udeležence festivala, strnjeno lutkovno delavnico (ali seminar) za mladino, strokovne razgovore idr.

5.5. BIENALE

Novi prostori bi morali nuditi tudi ustrezno organizacijsko in izvedbeno platformo nacionalnega lutkovnega festivala Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije, saj predstavljalo tehnološko najsodobneje opremljene gledališke prostore. Bienale je prerez najboljše lutkovne produkcije dveh let in s tem najbolj kakovosten nacionalni lutkovni dogodek. Izvedba v novem LGM je priznanje, hkrati pa odlična priložnost popularizacije lutkovne umetnosti med gledališkim občinstvom. Hkrati pomeni uveljavitev v strokovnem prostoru in možnost mednarodnih povezovanj (preko povabljenih tujih gostov).

5.6. STUDIO

Priložnostni lutkovni studio naj postane stalni sistem lutkovnega in gledališkega izobraževanja srednješolcev in študentov. Program studia naj zagotavlja skrbno oblikovan sklop temeljnih znanj in izkušenj lutkovnega in gledališkega snovanja, ki bodo članom studia omogočali kakovostno lutkovno in gledališko ustvarjanje. Tako LGM širi krog občinstva, zagotavlja pestrost ponudbe in hkrati (dolgoročno) izobražuje morebitne zunanje sodelavce za izvajanje razširjenega repertoarja.

Z »eksperimentalno« zasnovo studia bi dosegli tudi logično vsebinsko zaokroženost programa LGM, ki bi tako segal od klasičnih otroških, preko mladinskih in odraslih (najbrž pretežno lahkotnih) do raziskovalno-eksperimentalnih vsebin.

5.7. RAZSTAVE

Predlagam, da se v razstavišču novega LGM postavi stalna razstava lutk, fotografij, plakatov iz preteklega repertoarja. V avli pa ob posebnih priložnostih (opazna gostovanja, izmenjave, prazniki, obletnice, gostujoči ustvarjalci), a najmanj trikrat v sezoni, stoji priložnostna tematska razstava, povezana z dogodkom, ki jo vzpodbudi. Razstava naj bo dostopna javnosti.

Ločeni del »razstavišča« (prehod proti kavarni) naj omogoča razstavljanje otroških izdelkov z delavnic, razgovorov, tematskih snovanj, ki naj se pogosto izmenjavajo. Morda tako obliko snovanja vzpodbudimo z natečajem (brezplačne nagradne vstopnice ali CD ali DVD).

5.8. PUBLIKACIJE

Predlagam, da LGM vzpostavi sistematično izdajanje priložnostnih in strokovnih publikacij:

- razširjeni gledališki listi
- prvič objavljena dramska besedila
- strokovne razprave na temo lutkarstva
- CD-ji z glasbo iz repertoarnih predstav
- DVD-ji repertoarnih predstav
- plakati, priponke, majice, bloki, zvezki, pisala z novo celostno podobo LGM

Take publikacije so namenjene široki, pa tudi strokovni javnosti, opremljene z ustrezno celostno podobo in dovolj privlačne, pa bodo tudi svojevrstna reklama za LGM.

Prav oblikovanje nove javne in celostne podobe LGM pa naj bo tudi ena izmed prioriternih nalog ob preselitvi LGM v nove prostore. Ti bodo končno takšne narave, da bodo omogočali identifikacijo vsebine in prostora, njuno medsebojno povezanost in zato nujnost povezovanja obeh v LGM kot celoto v dojemanju ljudi. Zato je pomembno oboje – javna oprema LGM in nova celostna podoba na eni strani ter celovitost vključenih vsebin na drugi. Oboje naj se preplete, oblika naj podpira vsebino, razširjena programska shema pa naj omogoči zgolj celovitost kakovostne dejavnosti LGM.

6. URAVNOTEŽENJE FINANČNE SHEME

Dosedanje stroški obratovanja obstoječih programskih vsebin LGM se do sedaj niso bistveno spreminjali. Njihova struktura niha predvsem v skladu z inflacijo.

Dosedanji stroški delovanja LGM so relativno nizki, predvsem zaradi izvedbe velikega števila predstav na gostovanjih.

Po septembru 2010 pa bo prišlo do bistvenih sprememb:

- Bistveno se bo povečala energetska poraba, predvsem zaradi sodobne scenske tehnike na dveh odrih in velike površine prostora (cca. 2.700 m²).
- Veliko povečanje stroškov bodo postopoma pomenile tudi plače zaposlenih, zaradi njihovega večjega števila in predvidoma višje stopnje izobrazbe.
- Povečali se bodo tudi vzdrževalni stroški objekta in opreme – novi prostori, nova (in količinsko in tehnološko obsežnejša) oprema.
- Višji bodo programski stroški (večje število premier in nujnih zunanjih sodelavcev).

V resnici je pričakovati znatno povečanje funkcionalnih stroškov LGM po preselitvi v Minorite. Vendar predvidevanje povečanja stroškov nima realne primerljive osnove – sedanji stroški obratovanja so namreč zaradi neustreznih pogojev delovanja prenizki, delno pa je za to krivo tudi premajhno število zaposlenih. Če bi za izhodišče vzeli realno (v LGM sedaj neobstoječe) stanje, bi ugotovili, da predvideno povečanje stroškov ni pretirano.

Večino povečanih stroškov bo mogoče pokriti z ustreznim povečanjem sofinanciranja redne dejavnosti LGM (MZK in MOM) in seveda s povečanjem lastnih prihodkov. Skrb za povečanje lastnih prihodkov bo tako morala zajemati preudaren načrt trženja storitev in prostorskih kapacitet.

Sčasoma bo delitev stroškov v Minoritih bolj ugodna, saj se bodo ti delili med druge uporabnike prostorov (npr. cerkve, letnega odra).

Investicijski projekt izgradnje LGM predvideva črpanje sredstev iz evropskih virov (v približni višini 14,500.000 EUR). Kot temelj za pridobitev teh sredstev že predvideva osnovne faze in obseg vzpostavljanja novih dimenzij delovanja, hkrati pa narekuje tudi spremenjeno finančno politiko. Tako bo ena izmed nalog tudi usklajevanje izpolnjevanja zahtevanih pogojev sofinanciranja in kronologije uvajanja predvidenih sprememb. Sočasno pa tudi načrtovanje stabilne strategije sofinanciranja obratovanja LGM po letu 2013.

7. SKLEP

V prihodnjih petih letih čaka LGM veliko sprememb, a najpomembnejša med njimi je zagotovo preselitev v nove prostore, kar bo sprožilo številne vsebinska in organizacijska preoblikovanja, ki so v tem kratkem predlogu že omenjena. V času stabilizacije delovnih razmer pa bo LGM leta 2012 prevzel še enega izmed predvidenih programov v okviru mariborskega projekta EPK (del otroškega programa s poletnim lutkovnim festivalom).

Vendar je poleg analitičnega prikaza najpomembnejših korakov in nalog v tem predlogu treba razumeti tudi dejstvo, da je lutkovno gledališče specifična institucija, da je primarno namenjena najmlajšim uporabnikom kulturnih storitev in mora zato ostati ves čas prisotna, hkrati prijazna in vzgojna, poučna in mamljiva, privlačna in skrivnostna, pozorna in občutljiva. Odzivati se mora na želje, potrebe in hotenja okolja. Biti mora sodobna in okretna, da odtehta vlogo pasivne enosmerno komunicirajoče televizije in videoigric, a tudi tradicionalna, da se ne skvari. In ne preveč otročja, da ne odvrne odraslih.

Zato mora biti prostor v vseh pogledih prijeten in udoben, da se ljudje v njem dobro počutijo – najprej ustvarjalci, potem tudi obiskovalci. Biti mora prepoznaven, da gre »v oko« in potem še v misel. Da se zapiše v spomin bodočih odraslih ljudi in v njih ohrani otroke, ki bodo v najzahtevnejših trenutkih znali izbrskati pravo ustvarjalno čarovnijo in pametno snovali našo prihodnost.

Mojca Redjko, direktorica in umetniška vodja

Maribor, oktober 2009